

ת"פ 16428/08 - מדינת ישראל נגד אלירז נגבי

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 13-08-21604 מדינת ישראל נ' נגבי
ת"פ 13/08/16428 מדינת ישראל נ' נגבי
תיק חיצוני: 0-5230-20130-0976

בפני	כב' הסגנית נשיאה עינת רון
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	אלירז נגבי

החלטה

מונחת בפני בקשת הנאשם לביטול כתבי האישום שהוגשו כנגדו נוכח פגם או פסול בהם וכן, בהתבסס על דוקטרינת "הגנה מן הצדק".

רקע עובדתי ותמצית טענות הצדדים

נגד הנאשם הוגשו שני כתבי אישום.

כתב האישום בת"פ 13-08-16428 (להלן: "**כתב האישום הראשון**") מייחס לנאשם עבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק ועבירה של התחזות כאדם אחר במטרה להונות, לפי סעיף 441 רישא לחוק. כתב האישום בת"פ 13-08-21604 (להלן: "**כתב האישום השני**") מונה שני פריטי אישום ומייחס לנאשם בפרט האישום הראשון עבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק; עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק ועבירה של התחזות כאדם אחר במטרה להונות, לפי סעיף 441 רישא לחוק. פרט האישום השני מייחס לנאשם עבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק.

על פי עובדות כתב האישום הראשון, ביום 14.11.2012 בשעה 04:10 או בסמוך לכך, נסע הנאשם ברכב מסוג מאזדה (להלן: "**הרכב**") ברחוב יעקבי 5 בעיר רחובות. בכך, הפר הנאשם הוראה חוקית שניתנה מאת כבוד השופט אברהם יעקב מבית המשפט המחוזי מרכז. בהתאם להוראה החוקית שניתנה, על הנאשם היה לשהות במעצר בית לילי בבית הוריו ברחוב הסחלב 8 ברחובות, החל מן השעה 23:00 ועד השעה 07:00 למחרת, בפיקוח מפקחים אשר אושרו על ידי בית המשפט.

עמוד 1

משנעצר הרכב על ידי שוטרים, והנאשם התבקש להזדהות בפניהם, התחזה הנאשם כאדם אחר בשמו של אחיו, עוז נגבי ובכך, גם הפריע לשוטרים במילוי תפקידם.

על פי עובדות כתב האישום השני, ביום 17.02.2013 בשעה 03:19 או בסמוך לכך, שהה הנאשם בתוך רכב אשר עמד בנתיב המשמש לנסיעת כלי רכב ברחוב סטולבוב ברחובות, כשהוא יושב בכסא הנהג. בכך, הפר הנאשם הוראה חוקית שניתנה מאת כבוד השופטת מיכל ברנט מבית המשפט המחוזי מרכז. בהתאם להוראה החוקית הנ"ל, על הנאשם היה לשהות במעצר בית לילי בבית הוריו ברחוב הסחלב 8 ברחובות, החל מן השעה 23:00 ועד השעה 07:00 למחרת, בפיקוח מפקחים אשר אושרו על ידי בית המשפט. שוטר אשר שהה במקום מצא, לאחר בדיקה, כי הרכב המוזכר רשום על שם הנאשם ועל כן, פנה לנאשם ושאלו האם הוא אלירז. הנאשם השיב בשלילה, התחזה כאדם אחר בשמו של אחיו, עוז וטען כי הנאשם שוהה ככל הנראה בביתו. עוד השיב הנאשם לשאלת השוטר כי אין ברשותו תעודת זהויה וכי אינו זוכר את מספר תעודת הזהות שלו. במעשיו אלו, גם הפריע לשוטר במילוי תפקידו.

כמו כן, ביום 01.0.2013, בשעה 03:00 או בסמוך לכך, הגיע השוטר, במסגרת מילוי תפקידו, לבית הורי הנאשם ברחוב הסחלב 8 ברחובות. אותה עת, לא שהה הנאשם בבית הוריו. בכך, הפר הנאשם ההוראה חוקית שניתנה על ידי בית המשפט.

בישיבה שנערכה למתן מענה לכתב האישום, ביום 30.06.2014 טענה ב"כ הנאשם, עו"ד הגר אמר, כי בכתבי האישום שהוגשו כנגד הנאשם נפל פגם או פסול ועל כן, בהתבסס על דוקטרינת ה"הגנה מן הצדק", עתרה לבטלם.

לטענתה, בהתאם לנוהל מספר 03.300.052 של משטרת ישראל (להלן: "**נוהל המשטרה**"), אין לפתוח בחקירה פלילית כנגד אדם בגין ביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית ואין להעמידו לדין בשל כך, כאשר ניתן לאכוף ביצוע הצו באמצעות סעיף 6 לפקודת בזיון בית משפט או כאשר מצויה בחוק תרופה אחרת להפרת ההוראה החוקית, דוגמת החמרה בתנאי מעצר הבית בו שהה הנאשם.

עוד טענה ב"כ הנאשם כי באם היו מוגשים כתבי האישום הללו המייחסים לנאשם עבירות של הפרת הוראה חוקית וכן עבירות נלוות אחרות, מיד לאחר ביצוע ההפרה, אז יכול היה הנאשם לצרפם לתיק העיקרי בו נדון ביום 21.02.2013.

ב"כ הנאשם הפנתה לנוהל המשטרה ולכן למאמרו של משה סרגוביץ בנושא.

בתגובתה בכתב, טענה ב"כ המאשימה, כי נוהל המשטרה אליו הפנתה ב"כ הנאשם הינו מסמך הנחיות פנימי של משטרת ישראל הנועד להנחות את היחידות החוקרות ואינו נמנה עם נהלי התביעה.

ב"כ המאשימה הדגישה כי נוהל המשטרה האמור מתרכז בהפרת החלטות בית משפט אשר ניתנו במסגרת הליכים אזרחיים, כדוגמת הסדרי ראייה, תכנון ובנייה או הוצאה לפועל.

תכלית נוהל המשטרה הינה מניעה של נקיטה בהליכים פליליים בגין הפרות שהן אזרחיות או מנהליות, מקום בו יש סעד

ספציפי בגין הפרות אלו.

ב"כ המאשימה ציינה כי כתבי האישום שהוגשו כנגד הנאשם מייחסים לו עבירות של הפרת תנאי שחרור בערובה שניתנו על ידי בית משפט ובמקרה זה, לא קיימת תרופה אחרת להפרה. כן, לעבירות של הפרת הוראה חוקית נלוות עבירות נוספות אחרות.

עוד טענה כי מטרת ההליך המוזכר בסעיף 6 לפקודת ביזיון בית המשפט היא אכיפתית ולא עונשית ולכן, אינה רלוונטית עוד לאחר תיקון 23 לחוק העונשין, אז השמיט המחוקק מן הסעיף האמור את הרכיב "אם לא נקבעו במפורש עונש אחר או הליך אחר לאותה הפרה".

הלכה נוהגת היא, לדידה, כי פתיחה בחקירה פלילית והגשת כתב אישום בגין עבירה של הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287 לחוק, אינן בגדר "סנקציות" חלופיות.

ב"כ המאשימה הפנתה להחלטה אשר אך לאחרונה יצאה תחת ידי בית משפט השלום בפתח תקווה, על ידי כבוד השופט ד"ר קובו ודחתה טענה דומה.

בהתייחסה לטענת ב"כ הנאשם כי נמנע מן הנאשם לצרף את כתבי האישום הללו לתיק העיקרי, השיבה ב"כ המאשימה כי בשל העומס הרב המוטל על היחידות החוקרות במשטרת ישראל, מכורח הנסיבות ומאחר שלא מדובר בתיקי מעצר, התיקים לא מועברים מיד עם ביצוע העבירה למאשימה אלא זמן סביר לאחר מכן. עוד ציינה כי התיק העיקרי במסגרתו הוטלו עליו תנאי שחרור בערובה אשר אותם הפר, הוא תיק פרקליטות ובאם היה הנאשם מבקש לצרף התיקים לתיק העיקרי, בוודאי שלא הייתה התנגדות הן מצד הפרקליטות והן מצד התביעה המשטרית.

המאשימה תמכה טענותיה בהפנייה לפסיקה אשר יצאה תחת ידי בתי המשפט.

דין

המסגרת הנורמטיבית לעבירה של הפרת הוראה חוקית מצוייה בסעיף 287(א) לחוק העונשין, וזו לשונה:

"המפר הוראה שניתנה כשורה מאת בית משפט או מאת פקיד או אדם הפועל בתפקיד רשמי ומוסמך לאותו ענין, דינו - מאסר שנתיים".

סעיף 1.א. לנוהל המשטרה מציין כי **"במקביל ניתן לאכוף ציות לצו השיפוטי על ידי האמצעים הקבועים בסעיף 6 לפקודת ביזיון בית משפט. בנוסף, בחוקים מסוימים מוגדרות עבירות ספציפיות של הפרת צו מנהלי..."** ובהמשך, בסעיף 3.א. לנוהל המשטרה מציין כי **"לא תפתח חקירה פלילית בגין הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287, כאשר מעשה ההפרה מהווה עבירה לפי הוראת חוק אחרת, כאשר ניתן לאכוף את ביצוע הצו באמצעות סעיף 6 או כאשר מצויה בחוק תרופה אחרת להפרה".**

עמוד 3

מקובלת עלי טענת המאשימה כי תכלית נוהל זה היא למנוע פתיחה בהליך פלילי בגין הפרות אזרחיות או מנהליות, מקום בו יש סעד על פי המשפט האזרחי או המשפט המנהלי. עיון בנוהל המשטרה מעלה כי היא כוללת דוגמאות ליישומה ודוגמאות אלו, אכן, עוסקות במצבים מנהליים או אזרחיים אשר אין בהם מקום לנקיטת הליכים פליליים בגין הפרת הצווים שניתנו בגינם. כך, למשל, במצבים של הפרת צו לסגירת עסק או צו לגילוי מסמכים בהליך האזרחי.

לא כך הדבר במקרים של הפרת תנאי שחרור בהליכי מעצר.

פרט להוראת סעיף 287(א) לחוק העונשין, לא קיימת הוראת חוק נוספת אשר לפיה מעשה ההפרה מהווה עבירה. כאשר הפר הנאשם את תנאי שחרורו, לא ניתן עוד להשיב את המצב לקדמותו ולכן, אין טעם באכיפת ההחלטה השיפוטית. פתיחה בחקירה פלילית בגין מעשה ההפרה והגשת כתב אישום בגינה טומנת בחובה פן שאינו אכיפתי. אין הדבר דומה להפרה המתרחשת במשפט האזרחי או המנהלי אשר בגינה קיים סעד של החזרת המצב לקדמותו. עוד אפנה להיסטוריה החקיקתית של סעיף עבירת ההפרה ההוראה החוקית. טרם תיקון 23 לחוק העונשין, נוסח הוראת סעיף 287(א) היה בזו הלשון:

"המפר הוראה שניתנה כשורה מאת בית משפט או מאת פקיד או אדם הפועל בתפקיד רשמי ומוסמך לאותו ענין, דינו - מאסר שנתיים; והוא, אם לא נקבעו במפורש עונש אחר או הליך אחר לאותה הפרה".

בתיקון מס' 23 לחוק העונשין, השמיט המחוקק את הסיפא של סעיף 287(א) לחוק "אם לא נקבעו במפורש עונש אחר או הליך אחר לאותה הפרה" (ס"ח 1246, עמ' 64 31.3.1988). עיון בדברי ההסבר להצעת החוק, מעלה כי ביטול הסיפא של הסעיף נעשה על רקע הערות בית-המשפט העליון (ה"ח 1814, עמ' 121-122 (21.1.1987)). מכאן, שהשאלה אם קיים הליך אחר, כדוגמת הליך של ביזיון בית-המשפט, אינה רלוונטית עוד, לאחר התיקון לחוק.

משכך, סעיף 287(א) לחוק הוא הסעיף היחיד החל על הפרת תנאי שחרור בערובה.

לענין זה ראה דברי כבוד השופט מצא ברע"פ 3395/00 זגורי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 02.01.01):

"ולבסוף, טענת המבקש כי סעיף 287 לחוק העונשין אינו חל על הפרת תנאי שחרור בערובה, מנוגדת לקביעה מפורשת של בית-משפט זה (בבש"פ 3611/93 פרץ נ' מ"י, פ"ד מח(1) 855, 864); ובהיעדר נימוקים מיוחדים המצדיקים לשוב ולענין בקביעה זו, אף טענה זו אינה מצדיקה מתן רשות להגשת ערעור נוסף".

למעלה מן הצורך יצויין גם כי אין בקיומה של סמכות בית המשפט להורות על מעצר או שחרור בתנאים מגבילים מסוימים כדי לשלול את סמכות המאשימה להעמיד לדין בגין אותו מעשה וזאת לאור ביטול הסיפא של סעיף 287(א) לחוק כאמור לעיל. מובן כי ראוי כי המאשימה תפעיל את שיקול דעתה ובאם תמצא כי חלק ממטרות הענישה הושגו והוטלה על הנאשם סנקציה חלופית מספקת, יכול והדבר יצדיק הימנעות מהגשת כתב אישום כנגדו (ראה דברי כבוד השופט בן יוסף בת"פ 5474/01 מדינת ישראל נ' כהן; משה סרוגוביץ' "האם הפרת תנאי שחרור בערובה מהווה עבירה של הפרת הוראה חוקית? עיון חוזר ב'מובן מאליו' המשפטי", הסננור 195, יוני 2014, עמ' 4).

טענת ב"כ הנאשם לפסול בכתבי האישום שהוגשו כנגד הנאשם מרוקנת מתוכן את מהותן של ההחלטות השיפוטיות אשר יוצאות תחת ידי בתי המשפט ולמעשה, אף יכול ותפגע בזכויות הנאשמים. קבלת טענתה יכול ותוביל לפגיעה בחירותם של הנאשמים ולתופעת "יד קלה על ההדק" בבוא בית המשפט לדון בשאלת מעצרו במסגרת הליכי המעצר.

כך, גם, לא ניתן לטעמי לקבל את טענת ב"כ הנאשם ולהורות על ביטול כתב האישום, מטעמי הגנה מן הצדק.

הלכה פסוקה היא כי ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק יעשה במקרים חריגים ביותר, מקרים בהם התנהגותה של הרשות היא שערורייתית ותחושת הצדק האוניברסאלי נפגעת.

לדידי, קשר סיבתי בין התנהלות המאשימה לבין פגיעה מובהקת בזכויות הנאשם באופן היכול לבסס את המסקנה לפיה לא ניתן יהיה להבטיח קיום משפט הוגן בעניינו - אין. התנהלות המאשימה אינה עולה כדי פגיעה ממשית ורחבת היקף בתחושת הצדק וההגינות. אמנם, נכון הדבר כי באם כתבי האישום בהם עסקינן, היו מצורפים לתיק העיקרי בו נדון הנאשם, עונשו היה נגזר כמכלול. אולם, גם הנאשם יכול היה להפנות את תשומת לב התביעה, במסגרת התיק העיקרי, לעובדה כי קיימים תיקים פתוחים כנגדו והיה יכול לבקש לצרפם.

לאור האמור לעיל, סבורני כי באיזון הראוי בין האינטרס הציבורי לזה של הנאשם בענייננו, זה הראשון גובר.

(ראה ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776 (2005)).

יודגש כי בכתבי האישום יוחסו לנאשם עבירות נוספות זולת עבירת הפרת הוראה חוקית. משכך, אפילו היה בידי לקבל טענת ב"כ הנאשם, לא הייתי מורה על ביטול כתבי האישום אלא אך על מחיקת עבירת הפרת הוראה חוקית מכתבי האישום.

עבירות הפרת ההוראה החוקית הן חלק ממסכת אירועים שלמה ושיקול זה הינו שיקול מרכזי אשר על המאשימה לשקול בשאלה האם להעמיד לדין את הנאשם בגינן.

לאור האמור לעיל, הנני דוחה את הבקשה.

המזכירות תעביר ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ו' תשרי תשע"ה, 30 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.